

Tolnai Vilmos.

A Magyar Irodalomtörténeti Társaságnak újra gyásza van: július végén elvesztettük alelnökünket, Tolnai Vilmost, a pécsi egyetem nagynevű tanárát.

A magyar irodalomtudományak egyik legszorgalmasabb munkása volt, európai látókörű ember, tudós létére igazi költői finomságú lélek s mindig istenáldottan derült kedély. A tudományban is a lélek érdekelte, az írói lélek, és ezért irodalomtudományi rendszerének is ez a lélek volt a középponti gondolata. Hogy ezt a lelket mentől jobban megközelíthesse, irodalmi vizsgálódása a szón, ritmuson, motívumokon, szerkezeti felépítésen keresztül hatolt magának a műnek a művészi átértése felé. A magyar nyelv kincseinek feltárásában éppoly érdemei vannak, mint egy-egy alkotás szépséglényegének megállapításában; kritikai lelkiismeretessége az írói szöveg gondos helyreállítására készítette, felmérhetetlen irodalmi olvasottsága az irodalmi mű motívumainak forrásaihoz segítette, veleszületett művészi érzéke a költői lélek szándékainak teljes megértéséhez vezette. Mindez azonban nem tudóskodó szándék eredménye volt nála, hanem szépséget szomjazó egyéniségének természetes munkássága. Tudós volt, de csak azért, mert látni, élvezni, érteni akarta a szépet. Még nyelvtudományi munkássága is ennek a hajlandóságának szülötte. Gyönyörködött a magyar nyelv szépségében, gazdagságában, s ezért merült el egy-egy költőnk stílusművészetében; és szebbé, magyarabbá akarta tenni a maga korának köznyelvét: ezért harcolt a felburjánzó idegenszerűségek ellen. Költői és emberi eszménye Arany volt: erkölcsi komolysága, művészi gondja rokonává tette, de nem emelte Arany poézisét fejlődésmegfojtó normává; megértette és élvezni tudta, s minden szépségében fel is tárta a mai lélek költői megnyilatkozását is. Gazdag lélek volt, mert minden szépséget magába tudott fogadni, s ebből a gazdagságból bőkezűen osztogatott élő és írott szava.

Az élőszo elhalt, s mi fájdalmas meghatódottsággal állunk sírja előtt. Folyóiratunk legszorgalmasabb munkatársát veszítettük el, Társaságunknak egyik legmelegebb szívű diszét. Szolgálja nemes emlékének megbecsülését Társaságunkban és folyóiratunkban a benne tisztelt szépségkultusznak odaadó és engedelmes szolgálata.

Alszeghy Zsolt.